

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9So/97/2013
Identifikačné číslo spisu:	5013200028
Dátum vydania rozhodnutia:	24.09.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:5013200028.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Jany Henčekovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa S., bytom O., proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústrediu, Ul. 29. augusta 8, Bratislava o zvýšenie dôchodku, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 14. mája 2013, č. k. 24Sd/7/2013-103, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline zo 14. mája 2013, č. k. 24Sd/7/2013-103, p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom zo 14. mája 2013, č. k. 24Sd/7/2013-103, potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX X zo 6. septembra 2012, ktorým odporkyňa podľa § 263 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) a podľa § 29 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.“) zamietla žiadosť navrhovateľa o zvýšenie sumy invalidného dôchodku. Súčasne však navrhovateľovi podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. od 1. apríla 2012 priznala invalidný dôchodok v sume 190,80 €, vzhľadom na 55 % mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a rozhodla, že priznaním tohto invalidného dôchodku mu od 16. októbra 2012 podľa § 263a ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. zaniká nárok na doteraz vyplácaný (čiastočný) invalidný dôchodok v nižšej sume 182,20 € mesačne.

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že krajský súd mal za preukázané, že zdravotný stav navrhovateľa, ktorý bol poberateľom čiastočného invalidného dôchodku podľa § 37 zákona č. 100/1988 Zb., a ktorý sa od 1. januára 2004 považoval za invalidný dôchodok s 50 %-nou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, bol posúdený na základe jeho žiadosti o zvýšenie invalidného dôchodku so záverom, že je naďalej čiastočne invalidný podľa § 37 zákona č. 100/1988 Zb. a súčasne je

od 1. apríla 2012 invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. s mierou poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 55 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Posudkoví lekári pobočky a ústredia Sociálnej poisťovne v posudkoch z 29. mája 2012, 12. novembra 2012 a 15. januára 2013 zhodnotili zdravotný stav navrhovateľa so zhodným záverom, že jeho rozhodujúcim zdravotným postihnutím je obojstranná artróza bedrových kĺbov, s progresiou funkčného postihnutia (kapitola XV., oddiel G, položka 41.2 písm. b/ prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z. z.) s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45 %, zvýšenou o 10 % za iné zdravotné postihnutie (arteriálna hypertenzia II.WHO, cukrovka typ II., záchvatovitá cefalea-migréna s aurou, dorzalgia, artróza kolenných kĺbov I. st., osteopénia kostí, kľčové žily dolných končatín). Keďže navrhovateľom predložené novšie lekárske nálezy nehodnotili zdravotný stav diagnosticky rozdielne a nespochybnili závery posudkových lekárov, krajský súd dospel k záveru, že uznaná miera poklesu schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť zodpovedá zákonu a výška invalidného dôchodku navrhovateľa od 1. apríla 2012 bola určená odporkyňou správne a preto rozhodnutie odporkyne zo 6. septembra 2012, ako vecne správne potvrdil.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ. Namietal, že jeho zdravotný stav je natoľko zlý, že je schopný vykonávať sústavné zamestnanie iba za mimoriadnych podmienok. Nemôže dlhú dobu stáť ani sedieť a preto je pre neho veľmi obtiažne sa zamestnať. Má za to, že odporkyňa nepostupovala správne a mala urobiť záver, že je invalidný podľa § 29 ods. 2 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb. Navrhol rozsudok krajského súdu zmeniť, zrušiť rozhodnutie odporkyne a vrátiť jej vec na ďalšie konanie.

Odporkyňa odvolanie navrhovateľa nepovažovala za opodstatnené. Navrhovateľ v konaní nepreukázal, že by jeho zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom priznanie plnej invalidity podľa zákona č. 100/1988 Zb., ani určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa zákona č. 461/2003 Z. z.. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p bez pojednávania a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne, ktorým odporkyňa zamietla žiadosť navrhovateľa o zvýšenie sumy invalidného dôchodku podľa § 263 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. a podľa § 29 zákona č. 100/1988 Zb. a priznala navrhovateľovi invalidný dôchodok podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. a súčasne z dôvodu súbehu nárokov na čiastočný invalidný dôchodok podľa zákona č. 100/1988 Zb. a invalidný dôchodok podľa zákona č. 461/2003 Z. z. rozhodla o výplate vyššieho invalidného dôchodku, priznaného podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. a o zániku nároku na invalidný dôchodok, za ktorý sa považuje čiastočný invalidný dôchodok podľa § 37 zákona č. 100/1988 Zb.

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľ bol uznaný čiastočne invalidným od 16. decembra 1988 podľa § 37 ods. 1 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. z dôvodu obojstrannej koxartrózy. Na tom základe mu bol priznaný čiastočný invalidný dôchodok, ktorý sa od 1. januára 2004 považuje za invalidný dôchodok podľa zákona č. 461/2003 Z. z.. Trvanie invalidity na nárok na invalidný dôchodok podľa ustanovenia § 263 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom do 18. júla 2006 preskúmala odporkyňa pri kontrolnej lekárskej prehliadke dňa 23. augusta 2004, kedy bol navrhovateľ posudkovým lekárom uznaný invalidným podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. pre 45 % - nú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Zdravotný stav navrhovateľa bol posúdený dňa 13. novembra 2006 aj podľa § 263a ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. so záverom, že je naďalej čiastočne invalidný podľa § 37 ods. 3 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov.

Navrhovateľ požiadal odporkyňu o zvýšenie invalidného dôchodku žiadosťou zo dňa 25. januára 2012. Posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Martin dospel k záveru, že navrhovateľ je naďalej čiastočne invalidný podľa § 37 ods. 3 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. z dôvodu, že jeho zostatková pracovná schopnosť naďalej dosahuje polovicu schopností zdravých občanov. Súčasne navrhovateľa uznal invalidným podľa § 71 ods. 1 zákona od 1. apríla 2012 s celkovou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 55 %.

Navrhovateľ sa domáhal, aby bol uznaný invalidným podľa § 263a v spojení § 29 ods. 2 písm. b) zákona

č. 100/1988 Zb.

Podľa § 29 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. občan je invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav a) je neschopný vykonávať akékoľvek sústavné zamestnanie, b) je schopný vykonávať sústavné zamestnanie iba za celkom mimoriadnych podmienok (nevidomí občania, občania s veľmi ťažkými ortopedickými chybami a pod.). Zdravotné postihnutia podmieňujúce invaliditu podľa písmena b) ustanoví Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky všeobecne záväzným právnym predpisom.

Podľa prílohy k vyhláške Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 290/1994 Zb. zdravotnými postihnutiami podmieňujúcimi invaliditu podľa § 29 ods. 2 písm. b) zákona sú:

1. úplná slepota oboch očí.
2. Praktická slepota oboch očí (zrková ostrosť od svetlo citu do hodnoty 1/60 na lepšom oku, prípadne do hodnoty 6/60 pri zúžení zorného poľa pod 10 stupňov, ale obojstranne, alebo pod 25 stupňov pri jednom zachovanom oku).
3. Mentálne postihnutie v pásme stredne ťažkej mentálnej retardácie (IQ sa hodnotí v rozpätí 35 až 49).
4. Amputačná strata oboch dolných končatín.
5. Amputačná strata oboch horných končatín v zápästí a vyššie.
6. Amputačná strata jednej hornej a jednej dolnej končatiny.
7. Ochrnutie dvoch končatín (hemiplégie a paraplegie).
8. Iné zdravotné postihnutia podmieňujúce odkázanosť na vozík pre invalidov.

Pre posúdenie nároku na invalidný dôchodok podľa § 29 ods. 2 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb. je teda podstatnou otázkou, či u navrhovateľa ide o zdravotné postihnutie uvedené v prílohe vyhlášky č. 290/1994 Zb. Navrhovateľ bol v roku 1988 uznaný čiastočne invalidným z dôvodu obojstrannej koxartrózy a aj rozhodujúcim zdravotným postihnutím pre posúdenie invalidity podľa zákona č. 461/2003 Z. z. je obojstranná artróza bedrových kĺbov, s progresiou funkčného postihnutia, pričom ostatnými zdravotnými postihnutiami, za ktoré bola zvýšená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sú arteriálna hypertenzia II. WHO, cukrovka typ II., záchvatovitá cefalea-migréna s aurou, dorzalgia, artróza kolenných kĺbov I. st., osteopénia kostí, kŕčové žily dolných končatín. Žiadne z uvedených ochorení nezodpovedá zdravotným postihnutiam uvedeným v prílohe vyhlášky č. 290/1994 Zb. a ani zo žiadneho lekárskeho nálezu predloženého navrhovateľom nevyplyva, že by u neho bolo zistené takéto zdravotné postihnutie. Z uvedeného vyplýva, že navrhovateľ nespĺňa podmienky invalidity podľa § 29 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb.

Neobstoja ani námietky navrhovateľa, že miera poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola v roku 2009 určená na 50 % a v roku 2012 len na 45 %, hoci sa jeho zdravotný stav nezlepšil. Jeho nesúhlas so zvýšením tejto miery o 10 % za iné zdravotné postihnutie, lebo má 10 chorôb a 15 druhov liekov, taktiež nie je dôvodný.

Z obsahu posudku vyhotoveného dňa 23. septembra 2009 pri kontrolnej lekárskej prehliadke vyplýva, že zdravotný stav navrhovateľa bol posudzovaný podľa zákona č. 100/1988 Zb. so záverom, že je naďalej čiastočne invalidný podľa § 37 ods. 3 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb.

Na účely zákona č. 461/2003 Z. z. pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť poberateľa čiastočného invalidného dôchodku priznaného podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, je 50 % (§ 263a ods. 12 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom od 1. októbra 2006). V takomto prípade však nejde o stanovenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa predpisov účinných od 1. januára 2004, pri ktorom sa postupuje podľa prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z. z., ktorá mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu.

Dňa 29. mája 2012 bol zdravotný stav navrhovateľa posudzovaný na základe jeho žiadosti o zvýšenie invalidného dôchodku, pričom bol posúdený aj podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 (so záverom, že je naďalej čiastočne invalidný podľa § 37 ods. 3 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb.) a aj podľa predpisov účinných od 1. januára 2004 so záverom, že je invalidným podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., pričom jeho rozhodujúcim zdravotným postihnutím je obojstranná artróza bedrových kĺbov, s progresiou funkčného postihnutia (kapitola XV., oddiel G, položka 41.2 písm. b/ prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z. z.) s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45 %, so

zvýšením za iné zdravotné postihnutia o 10 %.

Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť za rôzne zdravotné postihnutia sa nesčítavajú. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú za rozhodujúce zdravotné postihnutie možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (§ 71 ods. 6 až 8 zákona). Ako vyplýva z uvedeného, pri stanovení miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť že nie je rozhodujúci počet ochorení, ani množstvo užívaných liekov.

V danej veci iné dokazovanie nebolo opodstatnené, keďže závery posudkov posudkových lekárov nie sú v rozpore s lekáorskými nálezmi, založenými v posudkovej dokumentácii, ani s lekáorskými nálezmi predloženými navrhovateľom v priebehu súdneho konania.

Aj odvolací súd mal preto za preukázané a posudkami presvedčivo odôvodnené, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím je u navrhovateľa obojstranná koxartroza s funkčným postihom, ktorému zodpovedá 45 % miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Bez ohľadu na počet iných ochorení bolo ju v zmysle § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z. z. možné zvýšiť maximálne o 10 %. Oproti uznaniu čiastočnej invalidity teda došlo k zvýšeniu miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť z 50 % na 55 %.

Navrhovateľ ani v odvolacom konaní nepreukázal, že by u neho došlo k dlhodobému zhoršeniu zdravotného stavu oproti stavu, ktorý posúdili posudkoví lekári. Nedostatok pracovných príležitostí v zmysle § 71 zákona č. 461/2003 Z. z. nie je kritériom, ktoré by odôvodňovalo vyššiu mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Z uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval posudky posudkových lekárov za úplné, objektívne a presvedčivo odôvodňujúce záver o čiastočnej invalidite navrhovateľa a miere poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 55 %, preto rozhodnutie odporkyne považoval za zákonné a rozsudok krajského súdu podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

Účastníkom konania odvolací súd nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný a odporkyni trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok